

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060308

DOM
2017-10-17
Stockholm

Mål nr
M 5973-17

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, mark- och miljödomstolen, beslut 2017-05-30 i mål nr M 2857-16, se bilaga A

PARTER

Klagande

1. Kammarkollegiet
Box 2218
103 15 Stockholm

2. Naturvårdsverket
106 48 Stockholm

Motpart

Örndalen Exploatering AB, 556721-1585
Centrumgatan 12
840 92 Vemdalen

Ombud: NR och BH

SAKEN

Avvisning

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår Naturvårdsverkets och Kammarkollegiets överklaganden.

Dok.Id 1372156

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00–15:00
		E-post: svea.hovratt@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Naturvårdsverket och **Kammarkollegiet** har i första hand yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja mark- och miljödomstolens beslut och i andra hand att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens beslut och avvisa Örndalen Exploatering AB:s ansökan.

Örndalen Exploatering AB (bolaget) har motsatt sig yrkade ändringar.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Naturvårdsverket har i huvudsak anfört följande till stöd för sin talan:

Naturvårdsverket har som grund för sitt avvisningsyrkande i mark- och miljödomstolen anfört att samrådsförfarandet inte har omfattat hela den verksamhet som ansökan gäller samt att redovisningen av alternativa lokaliseringar är otillräcklig och att den biologiska utredningen behöver kompletteras. Naturvårdsverket ifrågasätter att mark- och miljödomstolen har kunnat avslå verkets avvisningsyrkande innan skriftväxlingen är avslutad. Det kan inte uteslutas att det under den fortsatta skriftväxlingen tillkommer uppgifter eller omständigheter som gör att uppfattningen om det som Naturvårdsverket hävdar ändras. Om mark- och miljödomstolens beslut vinner laga kraft är möjligheterna för Naturvårdsverket att yrka avvisning på nu åberopade grunder begränsade. Beskrivningen av saken i beslutet ”nu fråga om avvisning på grund av rättegångshinder” ger intryck att frågan om miljökonsekvensbeskrivningens formella godkännande kvarstår. Beslutet har dock motiverats med att det inte föreligger rättegångshinder. Eftersom en godkänd miljökonsekvensbeskrivning är en processförutsättning kan det uppfattas som att frågan om dess godkännande avgjorts. Beslut om att godkänna en miljökonsekvensbeskrivning får inte överklagas särskilt. Mark- och miljödomstolen har dock bilagt en överklagandehänvisning till beslutet. Beslutet är därför tvetydigt. Det bör klargöras om det är möjligt att fatta ett beslut som det nu överklagade innan skriftväxlingen i målet är klar och om beslutet är att se som ett godkännande av miljökonsekvensbeskrivningarna i målet.

Kammarkollegiet har till stöd för sin talan i huvudsak anfört följande: Samrådet för aktuell ansökan har delats upp avseende miljöfarlig verksamhet respektive vattenverksamhet. Något samråd för hela verksamheten har därför inte skett. Miljökonsekvensbeskrivningarna har sådana brister att de inte kan godkännas. Av mark- och miljödomstolens beslut går inte att utläsa om domstolen har tagit ställning till frågan om miljökonsekvensbeskrivningarna ska godkännas. Det framgår inte heller med stöd av vilka bestämmelser domstolen har fattat sitt beslut. Det är fortfarande möjligt att nya, alternativt ändrade, uppgifter kan tillkomma under målets fortsatta handläggning. Om beslutet vinner laga kraft är frågan vilken rättsverkan beslutet har. Enligt Kammarkollegiets mening innebär beslutet att kollegiet fortsättningsvis inte kan yrka på avvisning av ansökan på de grunder kollegiet nu har åberopat. Vid sådana förhållanden fräntas kollegiet möjligheten att fullt ut föra talan för att tillvarata miljöintressen och andra allmänna intressen.

Bolaget har i huvudsak anfört följande till stöd för sin inställning: Samrådet har genomförts på ett vedertaget och korrekt sätt. Miljökonsekvensbeskrivningarna uppfyller kraven enligt miljöbalken. Mark- och miljödomstolens beslut att avslå Naturvårdsverkets och Kammarkollegiets yrkande om avvisning var därför befogat. I det nu överklagade beslutet har något slutligt ställningstagande i fråga om miljökonsekvensbeskrivningarna inte angivits. Det anges visserligen att domstolen vid tidpunkten för beslutet funnit att beskrivningen kan godtas men att den kommande förhandlingen ska föregås av ytterligare skriftväxling. Detta innebär att det fortfarande kan uppkomma ett behov av kompletteringar avseende miljökonsekvensbeskrivningarna innan domstolen slutför sin prövning.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen har avslagit Naturvårdsverkets och Kammarkollegiets yrkande om avvisning med motiveringen att domstolen inte delar myndigheternas uppfattning att genomfört samråd och ingivna miljökonsekvensbeskrivningar möjliggör en fullständig prövning av bolagets ansökan. Domstolen har inte angett något lagstöd för sitt beslut men av 34 kap. 3 § rättegångsbalken framgår att om part har gjort en invändning om rättegångshinder av sådant slag som nu är aktuellt får

domstolen fatta ett särskilt beslut i frågan om dess beskaffenhet fordrar det. I 49 kap. 4 § rättegångsbalken finns bestämmelser om överklagande av sådant beslut.

Fråga har uppkommit hur mark- och miljödomstolens beslut förhåller sig till det ställningstagande till miljökonsekvensbeskrivningen som ska ske enligt 6 kap. 9 § miljöbalken samt vilket utrymme domstolen har att på de grunder Naturvårdsverket och Kammarkollegiet anfört avvisa bolagets ansökan i ett senare skede av målets handläggning.

Den myndighet som ska pröva en ansökan i ett mål där det krävs en miljökonsekvensbeskrivning för en verksamhet ska genom ett särskilt beslut eller i samband med avgörandet av målet eller ärendet ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. Ett sådant ställningstagande får inte överklagas särskilt utan endast i samband med att avgörandet i målet eller ärendet överklagas (se 6 kap. 9 § miljöbalken).

Av den praxis som utvecklats sedan miljöbalkens ikraftträdande framgår att prövningsmyndigheten som regel tar ställning till miljökonsekvensbeskrivningen i samband med avgörandet. Regeringen har konstaterat att det inte heller bör införas ett krav på att frågan om miljökonsekvensbeskrivningens godkännande ska avgöras i ett särskilt beslut i ett tidigt skede av processen. Detta eftersom det måste finnas fortsatt möjlighet för prövningsmyndigheten att överväga om det föreligger ett processhinder om grundläggande brister visar sig i ett sent skede av processen (prop. 2016/17:200 s. 137).

Det nu överklagade beslutet är inte ett ställningstagande enligt 6 kap. 9 § miljöbalken, utan det återstår för mark- och miljödomstolen att i samband med sitt avgörande ta ställning till om miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i 6 kap. miljöbalken. Domstolen är då oförhindrad att avvisa ansökan om grundläggande brister anses föreligga. Vid avgörandet är domstolen skyldig att beakta samtliga omständigheter som framkommit under målets handläggning, se 22 kap. 21 § miljöbalken. Inte heller Mark- och miljööverdomstolen kan inom ramen för den nu aktuella prövningen ta ställning till om genomfört samråd och innehållet i miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller de krav som anges i 6 kap. miljöbalken. Den prövningen kan göras av Mark-

och miljööverdomstolen först i samband med ett eventuellt överklagande av mark- och miljödomstolens avgörande.

Mot den bakgrunden kan ifrågasättas om det funnits ett behov av att under målets handläggning fatta ett särskilt beslut med anledning av myndigheternas yrkande om avvisning. I förarbetena till 34 kap. 3 § rättegångsbalken anges att det i allmänhet blir aktuellt att meddela ett särskilt beslut i fråga om rättegångshinder endast om invändningen godkänns (NJA II 1943 s. 443). Om en bedömning av ett avvisningsyrkande förutsätter en viss utredning av det materiella rättsläget är det ofta mer lämpligt att ta ställning till avvisningsyrkandet i samband med domen, se Fitger m.fl. Rättegångsbalken (20 juni 2017, Zeteo), kommentar till 34 kap 3 §. När det gäller frågan om miljökonsekvensbeskrivningen är godtagbar eller inte, kan det vara svårt att skilja mellan miljökonsekvensbeskrivningen som processförutsättning och beskrivningen som en del av ansökans materiella hållbarhet (jfr NJA 2009 s. 321). Även detta talar för att det i ett ansökningsmål enligt miljöbalken sällan finns anledning att genom ett särskilt beslut under målets handläggning avslå ett avvisningsyrkande som grundar sig på att ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen anses vara bristfällig.

Mot bakgrund av att ett slutligt ställningstagande till miljökonsekvensbeskrivningen inte har skett, kan mark- och miljödomstolens beslut endast anses innefatta en bedömning om att det vid tidpunkten för domstolens beslut inte fanns skäl att avvisa ansökan och att målets handläggning kunde fortsätta. Mark- och miljööverdomstolen har inte anledning att ifrågasätta den bedömningen. Naturvårdsverkets och Kammarkollegiets överklagade ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2017- 11-14

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Per-Anders Broqvist, tekniska rådet Anna-Lena Rosengardten samt hovrättsråden Anna Tiberg och Malin Wik, referent. Föredragande har varit Lena Lidmark.

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

PROTOKOLL
2017-05-30
Handläggning i
parternas utelokal

Aktbilaga 43
Mål nr M 2857-16

RÄTTEN

Rådmannen Göran Simonsson, ordförande, tekniska rådet Lars-Gunnar Sjölund samt särskilda ledamöterna Bengt Marsh och Thure Mårtenson

PROTOKOLLFÖRARE

Simonsson

SÖKANDE

Örndalen Exploatering AB, 556721-1585
Centrumgatan 12
840 92 Vemdalen

Ombud: NR

SAKEN

Ansökan om tillstånd enligt 9 och 11 kapitlet miljöbalken till anläggande och drift av skidanläggning och vattenmagasin m.m. inom fastigheterna X m.fl. i Härjedalens kommun; nu fråga om avvisning p.g.a. rättegångshinder

Målet föredras av ordföranden varvid följande antecknas.

Kammarkollegiet, Naturvårdsverket och Naturskyddsföreningen har yrkat att domstolen avvisar bolagets ansökan i enlighet med aktbilaga 27, 29 och 31 som genomgås.

Örndalen Exploatering AB har motsatt sig bifall till avvisningsyrkandena enligt aktbilaga 37 som genomgås.

Mark- och miljödomstolen fattar följande

BESLUT

Mark- och miljödomstolen avslår Kammarkollegiets, Naturvårdsverkets och Naturskyddsföreningens avvisningsyrkanden.

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 708 831 28 Östersund	Storgatan 6	063-15 06 00 E-post: mmd.ostersund@dom.se www.ostersundstingsratt.domstol.se	063-15 06 90	måndag – fredag 08:00-16:00

SKÄL FÖR BESLUTET

Kammarkollegiet och Naturvårdsverket har som grund för avvisningsyrkandena gjort gällande att genomfört samråd och ingivna miljökonsekvensbeskrivningar uppvisar sådana brister som omöjliggör en fullständig prövning av bolagets ansökan. Mark- och miljödomstolen delar inte denna uppfattning utan anser i stället i likhet med bolaget att målet nu, efter viss ytterligare skriftväxling, är klart att företas till huvudförhandling.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se **bilaga 1** (DV 436a)

Göran Simonsson